

בבית המשפט העליון

רע"א 3694/06

בפני: כבוד השופטת ע' ארבל

המבקשת: פרחיה חביב

נגד

המשיבים: 1. הלה הנדסה ואדריכלות בע"מ
2. רפי אלאוף
3. חיים הלה
4. בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בקשת רשות ערעור פסק דינו של בית המשפט המחוזי בת"א-יפו מיום 26.4.06 בר"ע 1586/06 שניתן על ידי כבוד השופטת שי דותן

בשם המבקשת: עו"ד מי שחור; עו"ד ע' טל

בשם המשיבים 1-2: עו"ד צ' לוי

החלטה

1. המבקשת הגישה כנגד המשיבים תביעה כספית לבית משפט השלום בחיפה (כב' השופט ח' ברנר). על פי החלטת בית המשפט ניתנה עדותה הראשית של המבקשת בתצהיר בכתב. ביום 21.9.05 התקיים דיון הוכחות בו העידה המבקשת. במהלך חקירתה הנגדית של המבקשת על ידי בא-כוחם של המשיבים 1 ו-2 (להלן: המשיבים) אחזה המבקשת בידה את תצהיר עדותה הראשית וכן שני מסמכים נוספים. בא-כוח המשיבים ביקש מהמבקשת להעביר לידיו את המסמכים וכך אכן עשתה. לאחר השמעת התנגדות מצד בא-כוח המשיבה בשל חיסיון עורך דין – לקוח אשר חל על אחד מהמסמכים החליט בית משפט השלום כי אכן מדובר במסמך החוסה תחת חיסיון עורך דין – לקוח למרות שהמסמך נרשם בכתב ידה של העדה.

ביום 21.3.06 ביקש בא-כוח המשיבים מבית משפט השלום לעיין שנית בהחלטתו וזאת לאור הלכה חדשה שיצאה מפי בית משפט זה על ידי כבוד השופט גרוניס ברע"א 10025/05 בנק הפועלים בע"מ נ' קל וחומר לבניה בע"מ, תק-על 2005(4) 2704 (2005). בהתאם להלכה זו "שעה שעד נחקר על דוכן העדים ומחזיק בידו מסמך כלשהו בו הוא מעיין במהלך החקירה, יש לאפשר לפרקליט העורך את החקירה לעיין במסמך". לאור הלכה זו החליט בית משפט השלום לשנות מהחלטתו הראשונה ולאפשר למשיבים עיון במסמך.

2. המבקשת הגישה על ההחלטה השניה בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי. בית המשפט (כב' השופטת ש' דותן) דחה את הבקשה כאשר נימוקו המרכזי היה כי אין מקום להבחנה בין הלכת בנק הפועלים לבין העניין דנן אשר בו המסמך המדובר חוסה תחת חיסיון עורך דין – לקוח. כן ציין בית המשפט כי אינו מוצא נפקות לעובדה שהעדה טרם הספיקה לעיין במסמך בזמן עדותה כאשר נתבקשה למסור את המסמך.

3. המבקשת טוענת כי החלטותיהן של הערכאות דלמטה פוגעות בחיסיון המוחלט המוקנה למסמך שהוכן על-ידה במהלך פגישה עם עורכי דינה ולקראת דיון ההוכחות בתיק דנן. לטענתה, טרם עיינה במסמך במהלך החקירה הנגדית ולפיכך חל החיסיון. כמו כן לטענתה, לא ויתרה מעולם על החיסיון שחל על המסמך. עוד טוענת המבקשת כי הלכת בנק הפועלים אינה חלה במקרה זה, שכן שם לא דובר על מסמך חסוי וכן שם העדה רעננה את זיכרונה באמצעות המסמך בעוד כאן המבקשת טרם עיינה במסמך כאמור. כמו כן טוענת המבקשת כי שגה בית משפט השלום כאשר התיר למשיבים עיון מחדש בהחלטתו וזאת למרות שלא חל שינוי נסיבות.

המשיבים טוענים בתגובתם כי עצם עלייתה של המבקשת לדוכן העדים עם המסמך החסוי מהווה ויתור על החיסיון, בין אם מדובר בחיסיון עורך דין-לקוח ובין אם מדובר בחיסיון מסמכים שהוכנו לקראת משפט, ואין צורך להמתין לעיון במסמך עצמו כפי שטוענת המבקשת. מעבר לכך טוענים המשיבים כי המבקשת השיבה לשאלות בית המשפט כי התכוונה להסתמך על התרשומת במסמך לרענון זיכרונה ולפיכך חל אותו רציונאל של הלכת בנק הפועלים. עוד טוענים המשיבים כי בא-כוח המבקשת התנגד להגשת המסמך רק לאחר שהמבקשת כבר הביעה את הסכמתה למסירתו, מסרה אותו ואף ענתה על מספר שאלות בנוגע אליו. משכך הוחמצה שעת ההתנגדות וניתן לומר כי המבקשת ויתרה על החיסיון של המסמך. המשיבים מוסיפים

וטוענים כי מדובר בהחלטת ביניים אשר אינה מהווה מעשה בית דין ולכן אין מניעה לשנותה.

יוער כי המשיבים 3 ו-4 לא הגישו תגובתם לבקשה.

4. החלטתי לדון בבקשה לרשות ערעור כאילו ניתנה רשות והערעור הוגש על-פיה. בהלכת בנק הפועלים דן בית משפט זה בסיטואציה בה עד נחקר על דוכן העדים ומחזיק בידו מסמך כלשהו בו הוא מעיין במהלך החקירה. בית המשפט קבע, כאמור, כי במקרה כזה יש לאפשר לפרקליט העורך את החקירה לעיין במסמך. הרציונאל שעמד מאחורי החלטתו זו של בית המשפט הוא כי אחת ממטרותיה של החקירה הנגדית הינה לערער את אמינותו של העד. שימוש במסמך יכול להיות בעל משמעות לעורך החקירה. כך למשל יתכן וזכרונו של העד אינו עומד לו, או שהאמור במסמך אינו מתיישב עם דברי עדים אחרים. עוד קבע בית המשפט כי רציונאל הלכה זו מתחזק ביתר שאת כאשר עדותו הראשית של העד לא ניתנה בבית המשפט אלא באמצעות תצהיר אשר לא מאפשר לבחון את אמינותו של העד.

5. בעניין זה, כאמור, ניתנה החלטה על-ידי בית משפט השלום כי המסמך שהיה בידי המבקשת בזמן עדותה הינו מסמך החוסה תחת חיסיון עורך דין-לקוח. יוזכר, כי חיסיון זה מעוגן בסעיף 48 לפקודת הראיות, אשר קובע את זכותו של לקוח לחיסיון ההתקשרות שלו עם עורך דינו. הסדר משלים מצוי בסעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961 האוסר על עורך הדין לגלות את פרטי ההתקשרות עם לקוחו. יצוין עוד כי החיסיון האמור שייך ללקוח, דהיינו דק הוא זכאי לוותר עליה (ראו בג"צ 744/97 גוזלן נ' השופט אהרון אמינוף, פ"ד נא(1), 355 (1997)). מקובל לראות בזכות החיסיון של לקוח כלפי עורך דינו זכות מוחלטת, ולפיכך אין לבית המשפט שיקול דעת האם להסיר חיסיון זה (ראו יעקב קדמי על הראיות חלק שני 931 (מהדורה משולבת ומעודכנת, 2003). חשיבותו של חיסיון עורך דין-לקוח נובעת ממטרתו, שהינה להבטיח שהלקוח יוכל לקבל ייעוץ והגנה על זכויותיו מבלי לחשוש שדברים אשר נאמרו או עברו בין השניים יתגלו לצד שכנגד ויהיו לו לרועץ (ראו ע"א 327/68 זינגר נ' ביינון, פ"ד כב(2) 602 (1968)).

6. השאלה העולה במקרה דנן היא האם הלכת בנק הפועלים חלה גם כאשר מדובר במסמך החוסה תחת חיסיון עורך דין-לקוח. אני סבורה כי התשובה לשאלה זו הינה בשלילה. הלכת בנק הפועלים לא באה לשנות מדיני החסיונות אלא להסדיר מצב מיוחד בו עד עולה לדוכן העדים עם מסמך כלשהו בידו. מובן כי כאשר מדובר במסמך חסוי

יתולו ההלכות הקבועות למסמכים מסוג זה. עם זאת יצוין את הברור מאליו, כי כל מסמך אשר עד מביא עמו לדוכן העדים וטוען לחיסיונו יוכל להיבחן תחת שבט ביקורתו של בית המשפט, אשר יקבע, בהתאם לכללים הקבועים לכך בפסיקה, האם אכן מדובר במסמך החוסה תחת חיסיון עורך-דין לקוח, שאז אין לגלותו, או שמא אין המסמך מקבל את הגנת החיסיון (ראו רע"א 637/00 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' אברת - סוכנות ביטוח, פ"ד נה(3) 661 (2001)). כך, לא תתאפשר טענה בעלמא של עד המעוניין לחמוק מגילוי המסמך בידיו כי המסמך חוסה תחת חיסיון עורך-דין-לקוח.

7. מן הכלל אל הפרט. בעניין שבפנינו כבר הוחלט על-ידי בית משפט השלום כי התרשומת אותה העלתה המבקשת עמה לדוכן העדים, על אף שנרשמה בכתב ידה, חוסה תחת חיסיון עורך-דין לקוח. משקבע כך, לא ניתן לאפשר לצד השני לעיין בתרשומת זו. כפי שציין בית המשפט, במקרה זה באיזון בין האינטרסים העומדים בבסיס החיסיון לבין המטרה של גילוי האמת גוברים הראשונים. לסיום אעיר כי איני מקבלת את טענת המשיבים לפיה איחר בא-כוח המבקשת בהעלאת התנגדותו להגשת המסמך לידי בא-כוחם. מפרוטוקול הדיון עולה כי בא-כוח המבקשת התנגד להגשת המסמך ברגע שגילה באיזה מסמך מדובר ובטרם ענתה המבקשת על שאלה כלשהי בנוגע לתוכן המסמך.

לפיכך הערעור מתקבל במובן זה שמתבטלות החלטות הערכאות דלמטה המורות למסור לעיון המשיבים את התרשומות שהיו בידי המבקשת בזמן עדותה. המשיבים ישאו בשכר טרחת עורך דין בסכום של 5,000 ₪ ובהוצאות משפט.

ניתנה היום, י"ט באב תשס"ו (13.8.06).

שׁוֹפֵט